

Testwerking eindberen

Kies met kennis de juiste eindbeer voor betere resultaten!

Jaarverslag

2019

ILVO

Instituut voor Landbouw-
en Visserijonderzoek

Auteur	Alice Van den Broeke	ILVO
E-mail	Alice.vandenbroeke@ilvo.vlaanderen.be	
Telefoon	09/2722657	
Foto's	ILVO	
Lectoren	Paul Cerpentier	ABS
	Wouter Wytynck	Boerenbond
	Sarah Samyn	Departement L&V
	Michael Gore	FEBEV
	Bart Sonck	ILVO
	Joris Relaes	ILVO
	Sander Cleuren	I.V.B.
Website	https://varkensloket.be/tools/testwerking	

Inhoud

Voorwoord	4
Wat doet de testwerking?	5
Wie stuurt de testwerking aan?	6
Welke parameters worden geëvalueerd en hoe wordt deze info verzameld?	7
Wat levert het gebruik van de tool op?	10
Enkele kerncijfers 2019	13
Communicatie 2019	14

Voorwoord

Beste lezer,

In dit jaarverslag geven we een overzicht van wat de Testwerking eindberen in 2019 verwezenlijkt heeft. Samen met de varkenshouders van onze praktijkbedrijven zet ILVO zich dagelijks in om op een hoogkwalitatieve manier informatie te verzamelen en te verwerken over de nakomelingen van eindberen voor de Vlaamse markt .

Drie jaar na de start van de testwerking, gecoördineerd door ILVO, kan je van bijna 200 eindberen de kraamstalresultaten, karkaskwaliteit, groei en voederconversie raadplegen via de interactieve tool op de website <https://varkensloket.be/tools/testwerking>. Reeds vele varkenshouders maken dan ook gebruik van deze tool vooraleer hun eindberen te selecteren. De eenvoudig interpreteerbare resultaten zetten de KI-centra aan om volop in te zetten op eindberen die kwaliteit leveren en om de mindere eindberen te vervangen.

In 2020 streven we ernaar om van start te gaan op een derde praktijkbedrijf. Hierdoor zullen meer eindberen afgetest worden. Geïnteresseerde varkenshouders met een voedercomputer kunnen hiervoor contact met ons opnemen. Fokkerij-organisaties die nog niet betrokken zijn in de testwerking, nodigen we van harte uit om mee te stappen in dit positieve verhaal en zo de Vlaamse varkenshouders te ondersteunen. Hoe meer fokkerij-organisaties instappen, hoe waardevoller de objectieve resultaten worden voor de individuele varkenshouders.

Alice Van den Broeke
ILVO Coördinator Testwerking

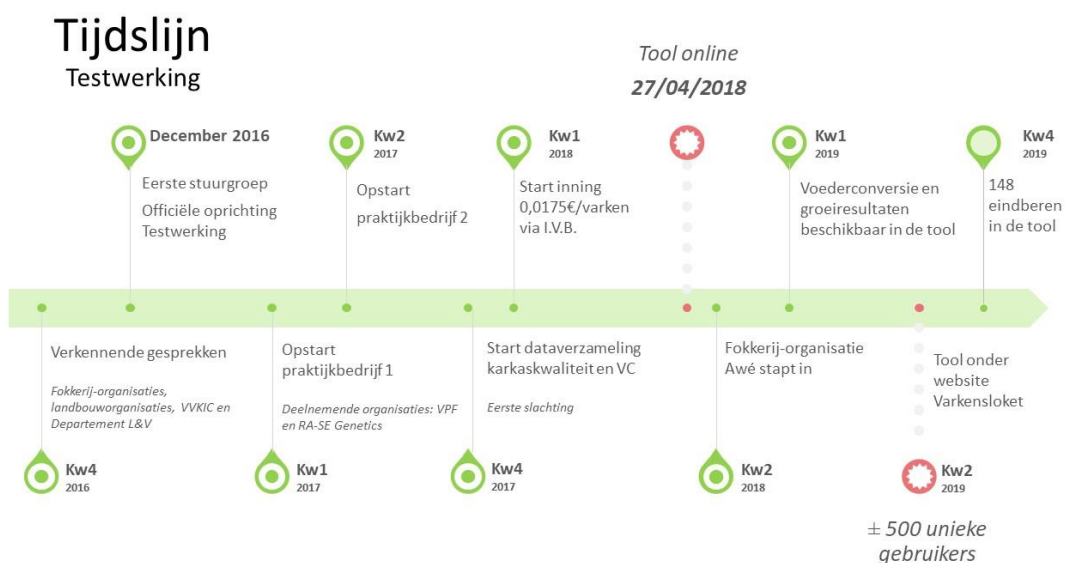
Wat doet de testwerking?

Het doel van de testwerking is dat zeugen- en vleesvarkenshouders een **objectieve evaluatie** kunnen maken van de genetica die het best wordt ingezet op hun bedrijf, op basis van de **nakomelingenprestaties** van de geteste **eindberen**. Deze keuze heeft invloed op de technische en economische resultaten van het bedrijf.

Om op een onafhankelijke manier deze nakomelingenprestaties te bepalen, worden eindberen gekruist met hybride zeugen op **praktijkbedrijven** en worden van de biggen geboren uit deze kruising data verzameld over hun prestaties. Deze data wordt ter beschikking gesteld van zeugen- en vleesvarkenshouders via een **interactieve tool**.

De huidige opzet en aanpak van de testwerking is **uniek binnen Europa**. Geen enkele Europese lidstaat heeft een testwerking waarbij een continue vergelijking plaatsvindt tussen eindberen van verschillende genetica. De eindberen die getest worden zijn afkomstig van fokkerijorganisaties die hiervoor toestemming gegeven hebben. Het gaat uit van een **vrijwillig engagement** in het belang van de varkenshouders. Naarmate meer testwerkingsresultaten beschikbaar komen, zou het voor de varkenshouders een evidentie moeten zijn om enkel nog sperma aan te kopen van onafhankelijk geteste berenlijnen. Het is voor de varkenshouder uitermate belangrijk dat hij de beste genetica kan inzetten om het gewenste eindproduct zo rendabel mogelijk te produceren.

Een onafhankelijke testwerking voor eindberen was al enige tijd een duidelijke wens van de sector. Eind 2016 kreeg ILVO de opdracht van Boerenbond, ABS (Algemeen Boerensyndicaat vzw), FEBEV (Federatie Belgisch Vlees vzw), I.V.B. (Interprofessionele vereniging Belgisch Vlees) en de Vlaamse overheid om de testwerking op poten te zetten. De organisatie van de testwerking wordt mogelijk gemaakt met steun van de Vlaamse overheid en de inning van 0,0175 euro per te classificeren varken bij elke varkensproducent (sinds 1 januari 2018). Vooraleer de tool met resultaten online beschikbaar werd in 2018, werd al geruime tijd data verzameld van twee testbedrijven (Figuur 1).

Figuur 1: Tijdslijn Testwerking

Wie stuurt de testwerking aan?

De **uitvoering** van de testwerking werd toegewezen aan ILVO en valt onder de volledige bevoegdheid van het ILVO, m.a.w. de aanwerving van personeel, de besteding van werkmiddelen en investeringsmiddelen. ILVO wordt in dit project vertegenwoordigd door Joris Relaes, Bart Sonck en Alice Van den Broeke en deze laatste neemt de rol van coördinator van de testwerking voor haar rekening.

De **stuurgroep** neemt de strategische beslissingen op middellange en lange termijn en maakt een jaarlijkse evaluatie van de testwerking. Voor een transparante uitvoering rapporteert ILVO op regelmatige basis aan de stuurgroep. De stuurgroep is samengesteld uit twee vertegenwoordigers van elk van de volgende organisaties: ABS, Boerenbond, FEBEV en I.V.B. Verder wonen de vertegenwoordigers van ILVO en een vertegenwoordiger van het departement Landbouw en Visserij de stuurgroep vergaderingen bij. Momenteel wordt de stuurgroep voorgezeten door Wouter Wytyneck als voorzitter en Paul Cerpentier als ondervoorzitter. Alice Van den Broeke is secretaris van de stuurgroep.

De huidige stuurgroep is als volgt samengesteld:

Leden		Waarnemer	
Paul Cerpentier	ABS	Sarah Samyn	Departement L&V
Bart Vergote	ABS		
Guy Vandepoel	Boerenbond	Uitvoerders	
Wouter Wytyneck	Boerenbond	Joris Relaes	ILVO
Thomas De Roover De Brauwer	FEBEV	Bart Sonck	ILVO
Michael Gore	FEBEV	Alice Van den Broeke	ILVO
Sander Cleuren	I.V.B.		

Het **technisch comité** adviseert de stuurgroep en het ILVO omtrent technische zaken. Het technisch comité wordt samengesteld door één vertegenwoordiger per organisatie en een aangeduide plaatsvervanger. Buiten de organisaties die in de stuurgroep zetelen, zijn ook die fokkerijorganisaties waarvan de eindberen ingezet worden in de testwerking vertegenwoordigd, verder aangevuld met een afgevaardigde van de Vereniging voor Varkens KI Centra (VVKIC). Tot op heden zijn VPF, RA-SE genetics en Awé als fokkerijorganisatie aangesloten. Het technisch comité wordt voorgezeten door Alice Van den Broeke.

Het huidige technisch comité is als volgt samengesteld:

Paul Cerpentier	ABS	Michael Gore	FEBEV
Bart Vergote	ABS	Alice Van den Broeke	ILVO
Myriam Delhaye	AWE	Sam Millet	ILVO
Eddy Vandycke	Boerenbond	Sander Cleuren	I.V.B.
Wouter Wytyneck	Boerenbond	Geert Spincemaille	RA-SE genetics
Sarah Samyn	Departement L&V	Chris Dhondt	VPF
Thomas De Roover De Brauwer	FEBEV	Dimitri Demeyer	VVKIC

Welke parameters worden geëvalueerd en hoe wordt deze info verzameld?

De praktijkbedrijven

Momenteel worden twee gesloten varkensbedrijven ingezet om data te verzamelen voor de testwerking. Elke eindbeer wordt op deze **twee bedrijven ingezet** (Figuur 2). De praktijkbedrijven verschillen op meerdere aspecten van hun bedrijfsvoering: ze hebben o.a. een andere zeugengenetica, een andere voederstrategie en het ene bedrijf produceert intacte beren en het andere baren. Voor elk van deze verschillen wordt tijdens de verwerking van de data gecorrigeerd.

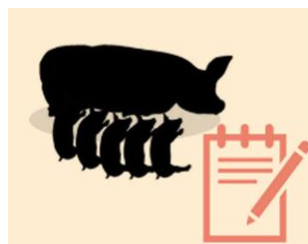

Inzetten van de te testen eindberen

Elke inseminatieronde ontvangen de bedrijven van 3 tot 4 beren sperma zodat een 7-tal zeugen per eindbeer per bedrijf geïnsemineerd kunnen worden. **ILVO bepaalt welke beren** geleverd worden en wanneer deze op elk bedrijf ingezet worden. Elke fokkerij-organisatie krijgt een **testcapaciteit** toegewezen **gebaseerd op hun marktaandeel** van verkochte spermadosissen per jaar in Vlaanderen. Van kleinere organisaties testen we sowieso 6 eindberen per jaar, ongeacht hun marktaandeel. Binnen deze toegewezen testcapaciteit, mogen de fokkerij-organisaties 80% van de geteste eindberen bepalen, ILVO kiest de overige 20%. Er wordt naar gestreefd om **eindberen** in te zetten die **niet ouder zijn dan 3 jaar**: in 2019 gaat dit over eindberen geboren in 2017 en 2018. Figuur 7 geeft het geboortjaar van eindberen ingezet in 2019 weer. De varkenshouder houdt rekening met de pariteit van de zeug en dag van inseminatie om de dosissen van de verschillende beren gelijkmatig te verdelen. De dekdata en eindbeer worden per zeug ingegeven in het zeugenmanagementsysteem van de varkenshouders.

Kraamstalgegevens

Tijdens de werpweek worden **kraamstalgegevens** zoals de werpdatum, het aantal levend geboren biggen, het aantal doodgeboren biggen en het voorkomen van erfelijke gebreken zoals liesbreuken, binnenberen en tweeslachtige biggen **per worp** genoteerd. Bij de eerste verzorging worden per eindbeer de biggen met een **oormerk van éénzelfde kleur** geringd. Zo kunnen de biggen in de biggenbatterij per beer op een eenvoudige manier uit elkaar gehouden worden. Bij spenen wordt het aantal gespeende biggen per worp genoteerd en worden de biggen per eindbeer gehuisvest in de biggenbatterij. Alle kraamstalgegevens worden vervolgens in de zeugenboekhouding ingegeven en doorgestuurd naar ILVO.

Slachtgegevens

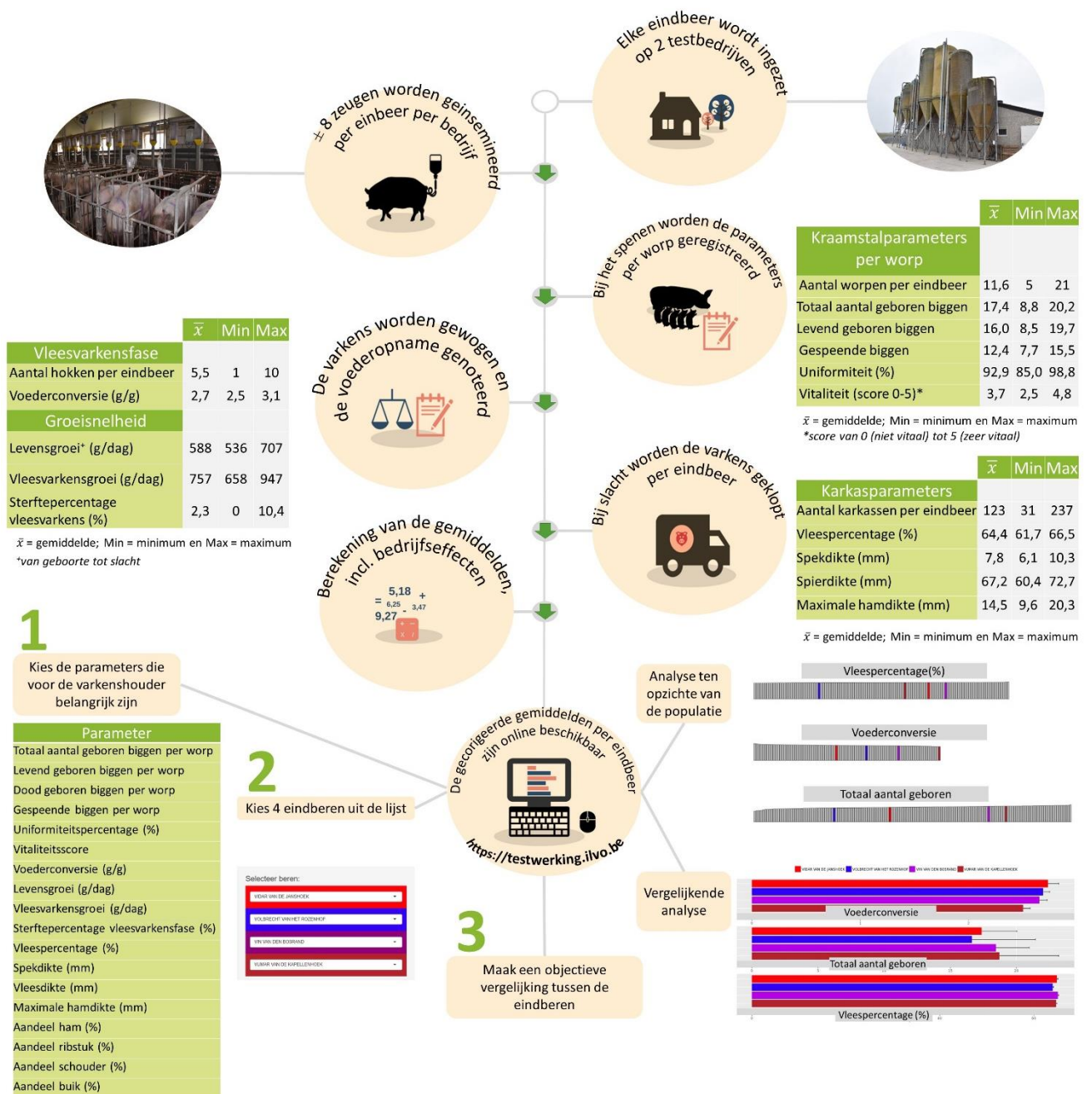
Bij opzet in de vleesvarkensstal en net voor slacht worden de varkens **per hok gewogen**. Het **voederverbruik** wordt op hokniveau bijgehouden zodat de groei en de voederconversie over de gehele afmestperiode berekend kunnen worden. Per eindbeer worden de varkens **geklopt met een andere code** zodat ook de slachtgegevens per eindbeer kunnen verzameld worden. De varkens worden geslacht in slachthuizen die beschikken over een AutoFom-toestel zodat gedetailleerde karkaskwaliteitsgegevens beschikbaar zijn. Deze slachthuisgegevens worden automatisch door I.V.B. naar ILVO verzonden.

Verwerking en publicatie van de resultaten

ILVO ontwikkelde voor de testwerking **de database "Smartpig"**, waarin alle binnenkomende kraamstal- en slachtgegevens uit de praktijkbedrijven en I.V.B. automatisch aan de juiste eindbeer worden gekoppeld. Uiteraard werd bij elke stap een foutencontrole ingebouwd. De gegevens worden nadien verwerkt zodat van elke opgenomen parameter een **gemiddelde per eindbeer** kan berekend worden. Dit gemiddelde houdt rekening met mogelijke bedrijfseffecten en afwijkingen in opzet- en slachtgewicht. Een geteste eindbeer wordt in de tool opgenomen bij de kraamstalresultaten van zodra uit minstens 5 worpen op 2 praktijkbedrijven gegevens beschikbaar zijn. Verschillende eindberen werden echter al opgeruimd vooraleer ze op het tweede praktijkbedrijf konden ingezet worden. Van deze eindberen worden de resultaten ook gepubliceerd. Van zodra de slachtgegevens van tenminste 25 nakomelingen gekend zijn, wordt een eindbeer opgenomen in de vleesvarkensresultaten.

Figuur 2: Data verzameling en verwerking

Wat levert het gebruik van de tool op?

Het opteren voor **bepaalde genetica** is een belangrijke managementbeslissing voor elke varkenshouder. Deze bepaalt immers in belangrijke mate het **productiepotentieel** van hun varkensstapel. In de zeugenhouderij is het belang van genetica reeds sterk doorgedrongen. Maar de omschakeling naar een andere zeugenlijn is een lange termijn beslissing die u als varkenshouder niet elke maand kan aanpassen. Aan de eindbeerkeuze wordt daarentegen minder aandacht besteed alhoewel dit een keuze is die frequent terugkeert en dus ook mogelijkheden biedt om op **korte termijn** en **zonder veel inspanningen** bij te sturen en waar mogelijk het bruto saldo te verhogen. We illustreren dit aan de hand van een rekenvoorbeeld.

	Beer A	Beer B
Identificatienummer		
KI Station		
Type		
Naam		
Actief	ja	ja
Vleespercentage	65.7	65.2
COG	34	34
Spekdikte	6.7	7.2
Vleesdikte	67.6	66.1
Maximale hamdikte	12.3	12.8
Vleespercentage ham	79.3	78.9
Vleespercentage ribstuk	69.5	68.9
Vleespercentage ribstuk en filet	72.1	71.5
Vleespercentage schouder	72.6	72.2
Vleespercentage buik	64.0	63.5
Economische voederconversie	3.1	2.5
Levensgroei	620.2	565.4
Vleesvarkensgroei	788.7	715.0
Totaal aantal geboren biggen per worp	17.7	19.3
Aantal levend geboren biggen per worp	15.9	16.8
Aantal doodgeboren biggen per worp	1.8	2.5
Aantal gespeende biggen per worp	12.4	12.0
Uniformiteitspercentage	93.5	95.1
Vitaliteitscore (0 niet vitaal - 5 heel vitaal)		
Sterftepercentage vleesvarkens	5.6	5.5
Sterftepercentage kraamstal	21.1	28.6
Percentage niet levenskrachtig	21.4	10.6
Percentage zwemmers	0.7	1.1
Percentage erfelijke afwijkingen	0	0
Percentage breuken	0	0
Percentage gesloten anus	0	0
Percentage tweeslachtig	0	0
Percentage binnenberen	0	0
Percentage misvormde biggen	0	0
Percentage breuken	0	0

Figuur 3: Kengetallen per eindbeer, zoals weergegeven in de testwerking tool, tabblad 'Beerinfo'

De investering in het uitzoeken van de juiste beer voor een bedrijf kan zich dan ook vertalen in een **betere economische prestatie** met een minimale inspanning. De dagelijkse groei van de vleesvarkens bepaalt mee de productiviteit van het bedrijf. De voederconversie bepaalt samen met de voederprijs de voederkost en de slachtkwaliteit heeft invloed op de uitbetaalde prijs voor de vleesvarkens.

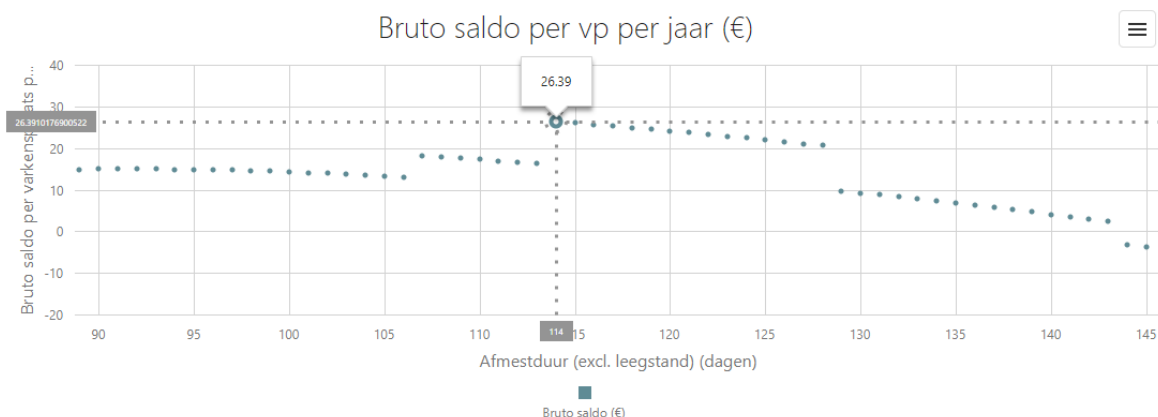
Om de eindberen met elkaar te vergelijken op economisch vlak, maakten we gebruik van de slachtdoordacht tool, te consulteren op www.slachtdoordacht.be. Deze online beslissingsondersteunende tool werd in 2018 ontwikkeld binnen een VLAIO LA-traject en bepaalt op basis van **bedrijfsspecifieke kengetallen** de optimale afmestduur en het optimale slachtgewicht voor een bedrijf om het **bruto saldo** per varken en per vleesvarkensplaats per jaar te **optimaliseren**. Het bruto saldo per varken drukt uit wat de opbrengst van 1 geslacht vleesvarken is en wordt berekend door het door het slachthuis uitbetaalde bedrag per geslacht varken te verminderen met de voederkost, de biggenprijs en een vaste rondekost. Het bruto saldo per varkensplaats per jaar drukt uit wat de opbrengst is per vleesvarkensplaats per jaar en wordt berekend door het bruto saldo per varken te vermenigvuldigen met het aantal rondes per jaar dat gehaald kan worden. Deze tool kan dus ook gebruikt worden om de invloed van verschuivingen in bedrijfsspecifieke kengetallen op bruto saldo per varken en per vleesvarkensplaats per jaar te bepalen.

www.slachtdoordacht.be

We kunnen dus simuleren wat het **verschil in bruto saldo per vleesvarkensplaats per jaar** zou zijn tussen een geteste eindbeer die minder scoorde voor economische voederconversie (Beer A) en een eindbeer die uitstekende resultaten liet optekenen (Beer B; zie Figuur 3). Aangezien verschillende kengetallen het bruto saldo per vleesvarkensplaats per jaar beïnvloeden, gebruikten we alle beschikbare gecorrigeerde gemiddelden per eindbeer als input (vleespercentage, economische voederconversie en vleesvarkensgroei).

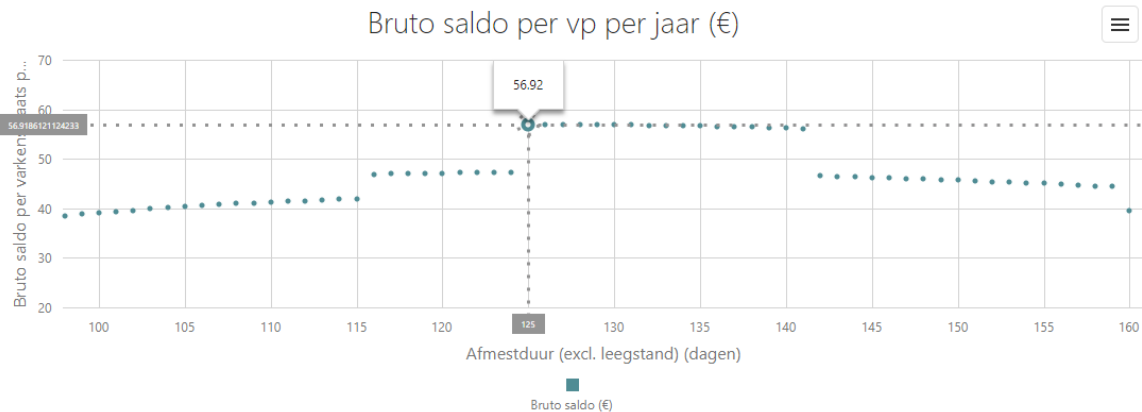
Optimale Afmestduur (dagen)	Optimale rondeduur (dagen)	Optimaal aantal rondes per jaar	Optimaal aflevergewicht geslacht 1, Gelten (kg)	Bruto saldo per vleesvarkensplaats (€)	Bruto saldo per afgeleverd varken geslacht 1 (€)
114	119	3.07	107.8	26.39	8.6

Figuur 4: Gesimuleerd bruto saldo per varkensplaats per jaar en per afgeleverd varken van nakomelingen van beer A, zoals weergegeven in de slachtdoordacht tool

De vleesvarkens afkomstig van eindbeer A vertoonden een slechtere voederconversie, wat een negatief effect heeft op het bruto saldo per varken maar wel een snellere groei, wat een positieve impact heeft op het aantal rondes dat je kan verwezenlijken op jaarbasis en dus op het bruto saldo per vleesvarkensplaats per jaar.

Optimale Afmestduur (dagen)	Optimale rondeduur (dagen)	Optimaal aantal rondes per jaar	Optimaal aflevergewicht geslacht 1, Gelten (kg)	Bruto saldo per vleesvarkensplaats (€)	Bruto saldo per afgeleverd varken geslacht 1 (€)
126	131	2.79	109.06	56.92	20.43

Figuur 5: Gesimuleerd bruto saldo per varkensplaats per jaar en per afgeleverd varken van nakomelingen van beer B, zoals weergegeven in de slachtdoordacht tool

In dit voorbeeld werden de varkensprijzen, biggenprijzen en voederprijzen uit 2018 als input genomen, het jaar waarin Beer A en Beer B getest werden. Het is dus belangrijk om naar het verschil in bruto saldo tussen de twee eindberen te kijken en niet naar de absolute cijfers aangezien deze cijfers de toenmalige varkensconjunctuur weergeven en niet de huidige. Een nakomeling van Beer A heeft maximaal een bruto saldo van 8.60 €, wat op jaarbasis 26.39 € per varkensplaats oplevert (Figuur 4). Een nakomeling van Beer B heeft maximaal een bruto saldo van 20.43 €, wat op jaarbasis 56.92 € per varkensplaats oplevert (Figuur 5). Het verschil tussen beide eindberen bedraagt dus **± 12 euro per afgeleverd varken en 30 euro per vleesvarkensplaats per jaar**.

“Als we dit vertalen naar een gemiddeld bedrijf van 1000 vleesvarkensplaatsen, kan dit toch al snel 30 000 euro verschil in saldo geven door gebruik te maken van kennis die voorhanden is in de testwerkingstool.” aldus Alice Van den Broeke (ILVO).

Enkele kerncijfers 2019

<https://varkensloket.be/tools/testwerking>

Beren toegevoegd aan tool in 2019

Kraamstalparameters

102 eindberen

Karkasresultaten

114 eindberen

Voederconversie en groeiresultaten

117 eindberen

Ingezette beren per bedrijf

Praktijkbedrijf 1

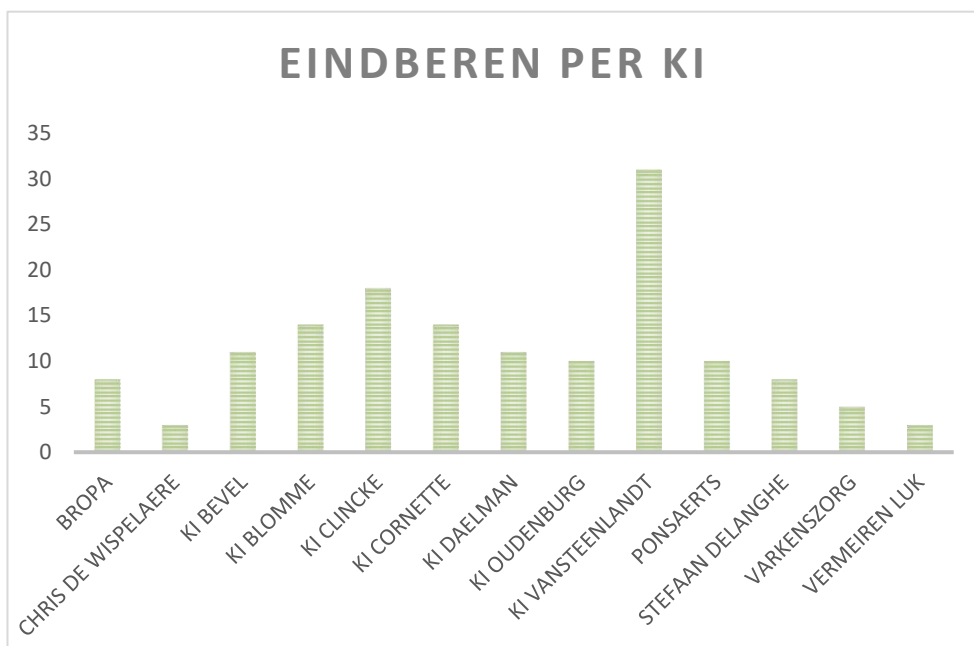
68 eindberen geleverd

4 AWé, 4 RA-SE Genetics, 60 VPF

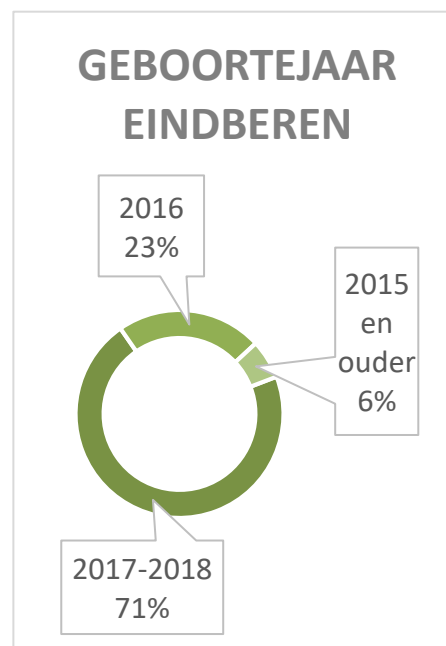
Praktijkbedrijf 2

78 eindberen geleverd

1 AWé, 1 BHZP, 1 Duroc,
9 RA-SE Genetics, 66 VPF

Figuur 6: In 2019 ingezette eindberen per KI centrum

Figuur 7: Geboorteperiode van in 2019 ingezette eindberen

Communicatie 2019

	2019	
	Sperma? Kies niet om het even wat! https://www.ilvo.vlaanderen.be/language/nl-BE/NL/Pers-en-media/Activiteitenverslag#.XMqyYOgza70	Activiteitenverslag ILVO 2018
12 januari 2019	Kies de voor jouw bedrijf juiste eindbeer https://lv.vlaanderen.be/nl/dier/runderen/advies-publicaties/kies-de-voor-jouw-bedrijf-juiste-eindbeer	Departement L&V
24 januari 2019	Kies de juiste eindbeer voor jouw bedrijf	Boer&Tuinder
8 februari 2019	Kies de voor jouw bedrijf juiste eindbeer	De Drietand
18 maart 2019	Voederconversie- en groeieresultaten beschikbaar op testwerking tool https://www.varkensloket.be/nieuws/testwerking	Nieuwsitem Varkensloket
2 april 2019	Resultaten ILVO-onderzoek varkens voorgesteld https://varkensbedrijf.be/resultaten-ilvo-onderzoek-varkens-voorgesteld/	Varkensbedrijf digitaal
30 april 2019	Nu ook voederconversie- en groeieresultaten in ILVO testwerking-tool https://varkensbedrijf.be/nu-ook-voederconversie-en-groeieresultaten-in-ilvo-testwerking-tool/	Varkensbedrijf digitaal
30 april 2019	Voederconversie- en groeieresultaten ingesloten in testwerking-tool https://www.varkensloket.be/nieuwsbrief	Nieuwsbrief Varkensloket april
5 juni 2019	Testwerking eindberen zoekt derde praktijkbedrijf https://varkensbedrijf.be/testwerking-eindberen-zoekt-derde-praktijkbedrijf/	Varkensbedrijf digitaal
14-jun-19	Voederconversie en groeieresultaten beschikbaar in de ILVO testwerking tool	De Drietand
27-jun-19	Voederconversie en groei bij keuze van de beer	Boer & Tuinder
24-jun-19	Betere vergelijking eindberen levert geld op	Landbouwleven
24-jun-19	https://www.landbouwleven.be/5575/article/2019-06-24/betere-vergelijking-eindberen-levert-geld-op	Landbouwleven digitaal